

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Mehanicov Igor,
reprezentat de avocatul Bînzari Liliana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mehanicov Igor împotriva Victoriei Valuța și Nataliei Dotsenko cu privire la constatarea dreptului de proprietate personală, anularea certificatului de proprietate, constatarea dobândirii cu rea credință, anularea parțială a testamentului, anularea parțială a certificatului de moștenitor testamentar, rectificarea înregistrării, atribuirea în proprietate, încasarea datoriei, constatarea dreptului de proprietate în devălmășie, constatarea dreptului pe cote părți, rectificarea înregistrării, atribuirea dreptului de proprietate, constatarea faptului acceptării succesiunii, stabilirea cotelor părți în proprietatea în devălmășie, atribuirea dreptului de proprietate și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-1352/23
NR. PIGD 2-19166438-01-2ra-05092023)

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Neelucidarea tuturor circumstanțelor cauzei.
Aplicarea eronată a normelor de drept material.

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. Gh. Stratulat
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud. I. Secieru, V. Cotorobai, M. Anton

12 august 2026

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților, în fond, recursul declarat de către
Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Elena Croitor,

Ion Munteanu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 octombrie 2019, Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cerere de chemare în judecată împotriva Victoriei Valuța și Nataliei Dotsenko cu privire la constatarea dreptului de proprietate personală, anularea certificatului de proprietate, anularea parțială a testamentului, anularea parțială a certificatului de moștenitor testamentar și atribuirea în proprietate.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a menționat că, Pruss Roza este mama reclamantului, decedată la 14 septembrie 2005. La momentul decesului mama sa era căsătorită cu Pruss Mihail, care a decedat la 29 octombrie 2016. Până la căsătoria cu Pruss Mihail, ce a avut loc la 14 februarie 1978, aceasta fusese căsătorită cu tatăl reclamantului, Mehanicov Anatolii, de care divorțase prin hotărârea Judecătoriei sect. Râșcani, mun. Chișinău din 17 august 1977.
3. Susține că, la momentul divorțului părinților săi, reclamantul avea 10 ani, iar după divorțul lor a rămas să locuiască cu mama. După ce mama acestuia s-a căsătorit cu Pruss Mihail, reclamantul a continuat să locuiască cu aceștia. Pruss Mihail i-a înlocuit tatăl biologic, l-a crescut și educat ca pe propriul său fiu.
4. Indică faptul că, după decesul mamei sale, atât reclamantul, cât și Pruss Mihail, au depus cerere pentru acceptarea succesiunii, fiind deschis dosarul succesoral 4/645. Actele necesare pentru confirmarea existenței bunurilor din masa succesorală le-a prezentat Pruss Mihail. Atunci, cum și mulți ani după, reclamantul nu cunoștea că garajul-box nr. 2136 cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXXX XXXXX XXXXXXX, este proprietate personală a mamei sale. Nu cunoștea că mama sa l-a obținut în baza hotărârii Judecătoriei raionului Octombrie, or. Chișinău din 17 august 1977, în urma partajului bunurilor proprietate în devălmășie dobândite în timpul căsătoriei cu tatăl său, Mehanicov Anatolii.
5. Menționează că, a fost determinat să caute cu mai multă atenție prin toate lucrurile, deoarece după ce a decedat Pruss Mihail, s-a iscat un conflict

între reclamant și fiicele lui biologice, Valuța Victoria și Dotsenko Natalia.

6. Invocă faptul că, despre decesul lui Pruss Mihail, reclamantul a aflat la 31 octombrie 2016, de la o vecină care îl telefonase din Anglia, să-i comunice despre acest fapt. Reclamantul a revenit în țară a doua zi, la 01 noiembrie 2016, iar când a ajuns în apartamentul XXX din XXXXXX XXXXXX XXX, era deja așteptat de Valuța Victoria, Dotsenko Natalia și Dotsenko Vladimir, soțul Nataliei Dotsenko. Dotsenko Natalia ținea în mâini o scrisoare sigilată, care fusese scrisă de către Pruss Mihail înainte de deces și rugase să fie citită în prezența tuturor după decesul său. Dotsenko Natalia a citit în prezența tuturor doar prima frază, potrivit căreia Pruss Mihail le-a rugat să vândă automobilul de model Skoda Fabia cu n/î XXX XX, iar după să fie împărțiți între ei trei, adică Valuța Victoria, Dotsenko Natalia și reclamantul.
7. Relevă că, următoarea frază care a început a citit Dotsenko Natalia a fost „banii se află în următoarele bănci ...”, însă nu a mai dorit să continue, motivând că e ceva ce le vizează doar pe ea și Valuța Victoria. Deoarece a fost spus că întreaga scrisoare îi vizează pe toți, a și început conflictul dintre ei, ceea ce l-a determinat să caute răspuns în scrisoarea lăsată de către Pruss Mihail.
8. Precizează că, nu cunoaște dacă ceea ce a găsit are legătură cu ceea ce era scris în scrisoarea lăsată de Pruss Mihail, însă în așa fel a găsit hotărârea Judecătoriei Octombrie, or. Chișinău din 17 august 1977. Din textul ei a aflat că în realitate, garajul-box nr. 2136 cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXX XXXXXX XXXXXX, a fost dobândit de părinții reclamantului în timpul căsătoriei, iar în urma divorțului și partajului averii, acesta i-a fost atribuit în proprietate mamei sale. În așa fel, înregistrarea dreptului de proprietate la organul cadastral (în acel moment – Biroul de inventariere tehnică) urma să aibă loc doar după mama sa, Pruss Roza, în temeiul hotărârii judecătorești, nefiind necesară aprobarea suplimentară a dreptului ei de proprietate prin decizia Preturii sect. Râșcani nr. 6/13 din 23 mai 1995.
9. Ținând cont de aceasta, reclamantul solicită să fie constatat faptul că garajul-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXX XXXXXX XXXXXX, a constituit proprietate personală a mamei sale, Pruss Roza, acest drept fiindu-i atribuit prin hotărârea Judecătoriei raionului Octombrie, or. Chișinău din 17 august 1977.
10. Consideră că, deoarece garajul-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXX XXXXXX XXXXXX, nu a fost dobândit în proprietate în timpul căsătoriei dintre mama sa și Pruss Mihail, acesta nu constituie proprietatea lor în

devălmășie, motiv pentru care urmează a fi anulat certificatul cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie eliberat soțului supraviețuitor nr. 1040 din 05 iunie 2006, prin care notarul Galina Ceban a atestat că lui Pruss Mihail îi aparține $\frac{1}{2}$ cotă parte ideală din bunul imobil proprietate în devălmășie care constă din garajul-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXX XXXXX XXXXXX.

11. Susține că, în această situație Pruss Mihail putea moșteni în rând cu reclamantul în cote părți egale acest bun, ceea ce înseamnă că ambii aveau dreptul la câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din garajul-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXX XXXXX XXXXXX, ceea ce a fost stabilit prin certificatele de succesor legal nr. 1041 din 5 iunie 2005 și nr. 1053 din 17 iulie 2005.
12. Menționează că, deoarece la momentul deschiderii dosarului succesor nr. 4/645 (anul 2006), reclamantul nu cunoștea aceste detalii, nu a obiectat în privința certificatelor eliberate de către notarul Ceban Galina.
13. Declară că, toată viața a avut foarte multă încredere în Pruss Mihail și nu a bănuț niciodată că el ar putea să ascundă ceva. Acesta a fost motivul pentru care nu a obiectat în privința testamentului nr. 10770 din 25 octombrie 2010.
14. Notează că, odată ce Pruss Mihail are dreptul de proprietate doar asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte din garajul-box nr. 2136, el nu putea testa partea sa din garaj în cotele părți indicate în testamentul nr. 10770 din 25 octombrie 2010, adică reclamantului $\frac{1}{16}$ cotă-parte, $\frac{5}{16}$ cote-părți fiicei Valuța Victoria, iar $\frac{6}{16}$ cote-părți fiicei Dotsenko Natalia, pentru că în așa fel el testează $\frac{3}{4}$ cotă parte din acest imobil, pe când are dreptul de proprietate doar asupra a $\frac{1}{2}$ cotă parte din el.
15. Din motivele relatate consideră că, urmează să fie anulat testamentul nr. 10770 din 25 octombrie 2010, în partea în care Pruss Mihail a testat partea sa din garajul-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXX XXXXX XXXXXX în cotele care sunt indicate și anume: $\frac{5}{16}$ cote-părți fiicei Valuța Victoria și $\frac{6}{16}$ cote-părți fiicei Dotenco Natalia.
16. Drept urmare, invocă faptul că urmează a fi anulat și certificatul de moștenitor testamentar nr. 3271 din 25 iunie 2019, prin care notarul Galina Ceban a atestat dreptul de proprietate lui Dotsenko Natalia la $\frac{6}{16}$ cotă-parte, Valuta Victoria la $\frac{5}{16}$ cotă-parte din garajul-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXX XXXXX XXXXXX.
17. Concluzionează că, respectând proporțiile din cotele părți indicate în testamentul nr. 10770 din 25 octombrie 2010 și voința lui Pruss Mihail raportată la cotă-parte care îi revine în realitate acestuia din garajul-box

nr. 2136, urmează să se atribuie dreptul de succesiune testamentară în felul următor: 3/16 cote-părți fiicei Valuța Victoria, iar ¼ cotă-parte fiicei Dotsenko Natalia.

18. Având în vedere circumstanțele de fapt expuse, în temeiul art. 7, 391, 395, 509, 2162 și 2178 din Codul civil, art. 37, 38, 83, 166, 167, 281 din Codul de procedură civilă, a solicitat să se constate că încăperea nelocativă, garaj-box din XXXXXXXX, nr. 2136, cu suprafața de 18,60 m.p., nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, a fost proprietatea personală a lui Pruss Roza, decedată la 14 septembrie 2005; anularea certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie eliberat soțului supraviețuitor nr. 1040 din 05 iunie 2006, prin care notarul Galina Ceban a atestat că lui Pruss Mihail îi aparține ½ cotă parte ideală din bunul imobil proprietate în devălmășie care constă din garajul-box nr. 2136, situat în XXXXXXX XXXXX XXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p.; anularea testamentului nr. 10770 din 25 octombrie 2010, în partea în care Pruss Mihail a testat 5/16 cote-părți fiicei Valuța Victoria și 6/16 cote-părți fiicei Dotsenko Natalia, din garajul-box nr. 2136 situat în mun. Chișinău, XXXXXXX; anularea certificatului de moștenitor testamentar nr. 3271 din 25 iunie 2019, în partea în care notarul Galina Ceban a atestat dreptul de proprietate lui Dotsenko Natalia la 6/16 cotă-parte și lui Valuța Victoria la 5/16 din garajul-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXXX XXXXX XXXXXXX; atribuirea în proprietate prin succesiune testamentară după decesul lui Pruss Mihail asupra garajului-box nr. 2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXXX XXXXX XXXXXXX, 3/16 cote-părți lui Valuța Victoria și ¼ cotă-parte lui Dotsenko Natalia.
19. La 03 februarie 2020, Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana a depus în adresa instanței cerere de completare a cererii de chemare în judecată.
20. Suplimentar la cele indicate în cererea de chemare în judecată s-a menționat că, la 08 februarie 2005, mama sa împreună cu Pruss Mihail au procurat apartamentul XXX din XXXXXXX XXXXXXX, iar la 06 februarie 2000, le-a dat cu împrumut în acest scop suma de 7000 dolari.
21. Precizează că, nu a fost stabilit un termen de rambursare a acestei sume, dar se înțelesese că o să-i restituie datoria ulterior, precum și dacă va avea vreo urgență i-o vor restitui. Timpul trecea, reclamantul nu avea nevoie stringentă de bani, apoi se îmbolnăvise și decedase mama sa și nu considera oportun să ceară bani de la Pruss Mihail.
22. Ulterior, susține reclamantul că într-o discuție Pruss Mihail a spus că ar trebui să îi restituie banii, dar nu s-a mai ajuns la aceasta, deoarece acesta a decedat.

23. Consideră că, în acea scrisoare, care pârâtele nu au vrut să o citească, scrie despre restituirea datoriei reclamantului încă din anul 2000.
24. Relevă că, recipisa a fost scrisă la 06 februarie 2000 de către Pruss Mihail personal, prin care confirmă că a primit suma de 7 000 dolari, i-a dat această sumă de bani ambilor părinți, adică atât lui Pruss Mihail, cât și mamei sale. După decesul mamei sale au fost stabilite cotele părți în proprietate în devălmășie, stabilindu-se după ambii câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte după bunurile dobândite în timpul căsătoriei. Iar, potrivit art. 26 alin. (3) din Codul familiei, datoriile se împart potrivit cotelor părți ce le-au revenit soților din proprietatea comună în devălmășie.
25. Astfel, ambii îi erau datori a câte 3500 dolari. Pruss Mihail a moștenit $\frac{1}{2}$ cotă-parte din datoria în aceeași cotă parte, adică 1750 dolari. În așa fel, consideră că datoria lui Pruss Mihail față de reclamant constituie 5 250 dolari (3500 + 1750). După decesul lui Pruss Mihail, fiicele sale Valuța Victoria și Dotsenko Natalia au moștenit în părți egale bunurile ce i-au aparținut lui Pruss Mihail ceea ce înseamnă că poartă responsabilitatea restituirii datoriei de 5625 dolari.
26. Prin urmare, solicită suplimentar încasarea din contul pârâtelor în beneficiul reclamantului a câte 2625 dolari SUA, ceea ce constituie câte $\frac{1}{2}$ din datoria lui Pruss Mihail față de reclamant, precum și compensarea cheltuitelor de judecată.
27. La 19 octombrie 2020, Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana a depus în adresa instanței cerere de completare a cererii de chemare în judecată.
28. Suplimentar la cele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a pretențiilor din 03 februarie 2020 s-a menționat că, mama sa, împreună cu Pruss Mihail, au dobândit în timpul căsătoriei lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, din mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX.
29. Susține că, la 20 decembrie 1995, Primăria or. Vadul lui Vodă a emis decizia nr. 05/01, potrivit căreia se determinase prețul de vânzare a sectoarelor pomicole ale întovărășirilor pomicole din orașul Vadul lui Vodă în mărime de a câte 55 lei. Printre aceste întovărășiri pomicole este Î.P. Acvatic (anterior „Vodnic”). După achitarea prețului de cumpărare a sectorului de teren, a fost întocmit Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, fiind eliberat la 05 noiembrie 1996, care a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 26 octombrie 2010. Deoarece a fost înregistrat după decesul mamei sale, aceasta nu a mai putut fi înregistrată în calitate de proprietară împreună cu Pruss Mihail.
30. Totuși, în momentul în care s-a deschis moștenirea, după decesul mamei reclamantului, Pruss Mihail a menționat în cererea de acceptare a

moștenirii despre faptul că mai aveau în proprietate lotul pomicol, inclusiv cu căsuța de vară din or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău.

31. Drept urmare, notează că însăși Pruss Mihail nu a ascuns faptul că el împreună cu mama sa au dobândit în timpul căsătoriei lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX.
32. Menționează că, Pruss Mihail niciodată nu a avut să ascundă careva din bunurile pe care le dobândiseră împreună cu mama sa în timpul vieții lor în comun. Lotul pomicol nu fusese înregistrat în Registrul bunurilor imobile din motive care nu aveau legătură cu drepturile mamei sale asupra lui.
33. Consideră că, în aceste circumstanțe sunt prezente toate temeiurile pentru a recunoaște lotul pomicol cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX, ca fiind proprietate în devălmășie a lui Pruss Roza și Pruss Mihail, a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din acest imobil pentru fiecare din ei.
34. După decesul mamei sale, reclamantul a depus declarație de acceptare a moștenirii, după cum a depus declarația de acceptare a moștenirii după decesul lui Pruss Mihail. La momentul decesului mamei sale, nu a fost posibil de eliberat certificat de moștenitor legal pe acest lot pomicol, or nu a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile.
35. Deci, ca urmare a faptului că bunurile imobile au fost înregistrate mai târziu, solicită reclamantul recunoașterea obținerii moștenirii asupra $\frac{1}{2}$ din cota parte a imobilului ce i-a aparținut mamei sale.
36. Prin testamentul nr. 10770 din 25 octombrie 2010, Pruss Mihail a testat a câte $\frac{1}{3}$ cotă-parte reclamantului și fiicelor sale Valuța Victoria și Dotsenko Natalia.
37. Astfel, relevă că urmează a fi atribuit dreptul de proprietate reclamantului, Victoriei Valuța și Nataliei Dotsenko cu titlu de moștenitori testamentari după decesul lui Pruss Mihail în mărime de $\frac{1}{4}$ cotă-parte din lotul pomicol nr. 91, cu suprafața de 0,0611 ha amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX.
38. Evidențiază că, pe acest lot pomicol mama reclamantului împreună cu Pruss Mihail au construit o casă de vacanță, care nu a fost dată în exploatare, dar a fost notată în Registrul bunurilor imobile pentru achitarea impozitelor. Această casă a fost finisată încă la momentul decesului mamei sale. În contextul în care nu este dată în exploatare, solicită să fie constatat faptul acceptării succesiunii legale de către reclamant asupra căsuței sezoniere nr. cadastral XXXXXXXX.01, amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, Chișinău, extravilan în mărime de $\frac{1}{4}$ cotă-parte după decesul mamei sale.

39. La fel, solicită să fie constatat faptul acceptării succesiunii testamentare de către reclamant, Valuța Victoria și Dotsenko Natalia asupra căsuței sezoniere nr. cadastral XXXXXXXX.01, amplasat în Î.P. Acvatic extravilan în mărime de 1/8 cotă-parte după decesul lui Pruss Mihail.
40. Invocă faptul că, în anul 2004, mama sa împreună cu Pruss Mihail, au mai procurat un lot pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. XXXXXXXX. Acest lot a fost cumpărat în părți egale cu Valuța Victoria și soțul ei Valuța Vitalie. Cotele-părți între Pruss Mihail și mama reclamantului nu au fost determinate, nu a fost eliberat certificat de moștenitor pe acest lot din cauza că Valuța Victoria cu Dotsenko Natalia nu erau de acord ca mamei reclamantului să îi revină $\frac{1}{2}$ cotă-parte din celălalt lot pomicol, cu nr. 91.
41. În acest context, reclamantul solicită stabilirea cotelor-părți în proprietatea în devălmășie în mărime de $\frac{1}{4}$ cotă parte ideală după Pruss Roza și $\frac{1}{4}$ cotă-parte ideală după Pruss Mihail din lotul pomicol nr. 89, cu suprafața de 0,0593 ha, amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX.
42. Concluzionează că, este inerentă necesitatea atribuirii dreptului său de proprietate cu titlu de moștenitor legal după decesul mamei sale Pruss Roza asupra a 1/8 cotă-parte din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha, amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX, precum și atribuirea dreptului de proprietate al său, a lui Valuța Victoria și Dotsenko Natalia cu titlu de moștenitori testamentari după decesul lui Pruss Mihail asupra a câte 1/8 cotă-parte ideală din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha, amplasat în Î.P. Acvatic, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX.
43. Prin urmare, suplimentar solicită constatarea faptului că lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX a constituit proprietate în devălmășie a lui Pruss Roza împreună cu Pruss Mihail; constatarea faptului că Pruss Roza și Pruss Mihail sunt proprietari a câte 1/2 cotă-parte ideală din lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor cu titlu de moștenitor legal după decesul mamei sale, Pruss Roza asupra a 1/4 cotă-parte din lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor, Valuța Victoria Dotsenko Natalia cu titlu de moștenitori testamentari după decesul lui Pruss Mihail în mărime a câte 1/4 cotă-parte din lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha,

amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; constatarea faptului acceptării succesiunii legale de către Mehanicov Igor asupra căsuței sezoniere nr. cadastral XXXXXXXX.01, amplasate în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan în mărime de 1/4 cotă-parte după decesul mamei sale; constatarea faptului acceptării succesiunii testamentare de către Mehanicov Igor, Valuța Victoria, Dotsenko Natalia asupra căsuței sezoniere nr. cadastral XXXXXXXX.01, amplasate în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan în mărime de 1/8 cotă-parte după decesul lui Pruss Mihail; stabilirea cotelor părți în proprietatea în devălmășie în mărime de 1/4 cotă-parte ideală după Pruss Roza, 1/4 cotă-parte ideală după Pruss Mihail din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor cu titlu de moștenitor legal după decesul mamei sale, Pruss Roza asupra a 1/8 cotă-parte din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor, Valuța Victoria, Dotsenko Natalia cu titlu de moștenitori testamentari după decesul lui Pruss Mihail asupra a câte 1/8 cotă-parte ideală din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha, amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; încasarea din contul pârâtelor în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de judecată suportate sub forma taxei de stat în sumă de 7196,67 lei, cheltuielile pentru traducere în sumă de 250 lei, cheltuielile pentru comunicarea actelor de procedură în mărime de 1000 lei, cheltuielile pentru obținerea informației despre domiciliul pârâtelor în mărime de 131,20 lei, cheltuielile pentru obținerea actelor din Registrul bunurilor imobile în mărime de 102 lei, cheltuielile pentru expedierea trimitărilor poștale în mărime de 47,95 lei, iar în total suma de 8 727,82 lei.

44. La 19 septembrie 2021, Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana a depus în adresa instanței cerere de completare a cererii de chemare în judecată, prin care suplimentar la cele indicate s-a solicitat constatarea lui Pruss Mihail ca dobânditor de rea credință asupra a 1/2 cotă-parte din bunul imobil proprietate în devălmășie care constă din garajul-box nr. 2136 situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX cu suprafața de 18,60 m.p., cu titlu de proprietate comună în devălmășie cu Pruss Roza; rectificarea înregistrării din Registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a lui Valuța Victoria în mărime de 5/16 cotă-parte și a lui Dotsenko Natalia în mărime de 6/16 cotă-parte asupra încăperii nelocative cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX, din mun. Chișinău, XXXXXXXX, nr. 2136, pe motiv că s-a declarat nulitatea actului în temeiul căruia a fost efectuată înregistrarea; rectificarea

înregistrării din Registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a lui Pruss Mihail în mărime de 1.0 cotă-parte asupra lotului pomicol cu suprafața de 0,0611 ha amplasat în Î.P. Acvatic, lot. 91, din mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, extravilan, număr cadastral XXXXXXXX pe motiv că dreptul greșit a fost calificat; precum și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 9027,82 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

45. Prin hotărârea din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea. S-a constatat că încăperea nelocativă, garaj-box din mun. Chișinău, XXXXXXXX, nr.2136, cu suprafața de 18.60 mp, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, a fost proprietate personală a lui Pruss Roza, decedată la 14.09.2005. S-a anulat certificatul cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie eliberat soțului supraviețuitor nr.1040 din 05.06.2006, prin care s-a atestat că lui Pruss Mihail îi aparține $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din bunul imobil. S-a constatat calitatea de dobânditor de rea-credință a lui Pruss Mihail asupra a $\frac{1}{2}$ cotă parte din bunul imobil, proprietate în devălmășie care constă din garajul-box nr.2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX, cu suprafața de 18.60 mp, cu titlu de proprietate comună în devălmășie împreună cu Pruss Roza. S-a anulat testamentul nr.10770 din 25.10.2010, în partea în care Pruss Mihail a testat 5/16 cote-părți lui Valuța Victoria, 6/16 cote-părți lui Doțenco Natalia, din garajul-box nr.2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX. S-a anulat certificatul de moștenitor testamentar nr.3271 din 25.06.2019, în partea în care s-a atestat dreptul de proprietate a lui Dotsenko Natalia la 6/16 cotă-parte și Valuța Victoria la 5/16 din garajul-box nr. 2136 nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18.60 mp, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX. S-a dispus rectificarea înregistrării din Registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a lui Valuța Victoria, în mărime de 5/16 cotă parte și a lui Dotsenko Natalia în mărime de 6/16, asupra încăperii nelocative, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, din mun. Chișinău, sect. Rîșcani, XXXXXXXX, nr. 2136. S-au determinat cotele părți, urmare a succesiunii testamentare după decesul lui Pruss Mihail, asupra dreptului de proprietate a garajului-box nr.2136, nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 mp, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX XXXXXXXX, pentru Valuța Victoria cota parte de 3/16 și pentru Dotsenko Natalia, cota parte de $\frac{1}{4}$. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

46. La 01 decembrie 2021, Valuța Victoria și Dotsenko Natalia, reprezentate de avocatul Scrob Mihail, au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a

solicitat casarea hotărârii menționate în partea în care acțiunea a fost admisă și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, iar la 14 iunie 2022 au depus cerere de apel motivată.

47. La 07 decembrie 2021, Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana, a depus cerere de apel (nemotivată) împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a solicitat casarea hotărârii menționate în partea în care acțiunea a fost respinsă și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, iar la 10 iunie 2022 a depus cerere de apel motivată, prin care s-a solicitat casarea parțială a hotărârii instanței de fond, și anume în partea în care au fost respinse următoarele pretenții: constatarea faptului că lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX a constituit proprietate în devălmășie a lui Pruss Roza împreună cu Pruss Mihail; constatarea faptului că Pruss Roza și Pruss Mihail sunt proprietari a câte 1/2 cotă-parte ideală din lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; rectificarea înregistrării din Registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a lui Pruss Mihail în mărime de 1.0 cotă-parte asupra lotului pomicol cu suprafața de 0,0611 ha amplasat în Î.P. Acvatic, lot. 91, din mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, extravilan, număr cadastral XXXXXXXX pe motiv că dreptul greșit a fost calificat; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor cu titlu de moștenitor legal după decesul mamei sale, Pruss Roza asupra a 1/4 cotă-parte din lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor, Valuța Victoria Dotsenko Natalia cu titlu de moștenitori testamentari după decesul lui Pruss Mihail în mărime a câte 1/4 cotă-parte din lotul pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, amplasat în Î.P. Acvatic în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; stabilirea cotelor părți în proprietatea în devălmășie în mărime de 1/4 cotă-parte ideală după Pruss Roza, 1/4 cotă-parte ideală după Pruss Mihail din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor cu titlu de moștenitor legal după decesul mamei sale, Pruss Roza asupra a 1/8 cotă-parte din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor, Valuța Victoria, Dotsenko Natalia cu titlu de moștenitori testamentari după decesul lui Pruss Mihail asupra a câte 1/8 cotă-parte ideală din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha,

amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; încasarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 10022,11 lei; emiterea unei hotărâri noi de admitere a acestora.

48. La 24 noiembrie 2022, Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana a depus o cerere de apel incident, cu solicitările similare cererii de apel motivate.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

49. Prin decizia din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Mehanicov Igor, reprezentat de către avocatul Liliana Bînzari. S-a admis apelul declarat de Valuța Victoria și Dotsenko Natalia, reprezentați de către avocatul Mihail Scrob. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 noiembrie 2021 în partea admiterii parțiale a acțiunii înaintate de Mehanicov Igor și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins acțiunea depusă de Mehanicov Igor împotriva lui Valuța Victoria și Dotsenko Natalia privind constatarea dreptului de proprietate personală, anularea certificatului de proprietate, constatarea dobândirii cu rea credință, anularea testamentului, anularea certificatului de moștenitor, rectificarea înregistrării, atribuirea în proprietate, încasarea datoriei, constatarea dreptului de proprietate în devălmășie, constatarea dreptului pe cote părți, rectificarea în registru, atribuirea dreptului de proprietate, constatarea faptului acceptării succesiunii, stabilirea cotelor părți în proprietatea în devălmășie, atribuirea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată ca neîntemeiată.
50. Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a reținut că, reclamantul nu dispune de dreptul legal de a contesta un act juridic prin care testatorul a testat reclamantului/intimatului doar 1/16 cotă-parte din aceste bunuri imobile, or testamentul este un act juridic solemn, unilateral, revocabil și personal, prin care testatorul dispune cu titlu gratuit, pentru momentul încetării sale din viață, de toate bunurile sale sau de o parte din ele. Corespunzător, după acceptarea moștenirii în baza testamentului nr. 107770 din 25 octombrie 2010, devin în calitate de coproprietari ai masei succesoriale Valuța Victoria - 5/16 cote-părți, Dotsenko Natalia - 6/16 și respectiv reclamantul Mehanicov Igor - 1/16 cotă-parte din bunul imobil constituit din apartamentul XXX, situat în XXXXXXXX XXXX XXX, și nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXX.
51. Instanța de apel a menționat că, reclamantul nu poate solicita recunoașterea dreptului de proprietate cu titlu de moștenitor testamentar după decesul lui Pruss Mihail în privința lotului pomicol nr. 91 cu suprafața de 0,0611 ha, nr. cadastral XXXXXXXX și a lotului pomicol nr.

89 cu suprafața de 0,0593 ha, nr. cadastral XXXXXXXX, ambele situate în or. Vadul lui Vodă (extravilan), pe teritoriul ÎP „Acvatic”, în cazul în care sunt și mai mulți moștenitori în baza testamentului contestat este o răspundere solidară.

52. Instanța de apel a evidențiat că, comoștenitorii sunt dobânditori în comun ai tuturor elementelor de activ și pasiv succesoral. Masa succesorală nu este subiect de drept și nici comunitatea comoștenitorilor nu este un subiect de drept, nu are capacitate civilă distinctă de cea a comoștenitorilor; nu este posibilă atribuirea directă a drepturilor sau obligațiilor unui comoștenitor anume.
53. Instanța de apel a concluzionat că, raționamentul succesorilor testamentari este să acționeze strict în limitele drepturilor successorale testamentare, în cazul reclamantului 1/16 cotă parte din bunuri imobile, respectiv cerințele reclamantului cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii testamentare de către Mehanicov Igor, Valuța Victoria, Dotsenko Natalia asupra căsuței sezoniere nr. cadastral XXXXXXXX.01, amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan în mărime de 1/8 cotă-parte după decesul lui Pruss Mihail, stabilirea cotelor părți în proprietatea în devălmășie în mărime de 1/4 cotă-parte ideală după Pruss Roza, 1/4 cotă-parte ideală după Pruss Mihail din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha, amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor cu titlu de moștenitor legal după decesul mamei sale, Pruss Roza asupra a 1/8 cotă-parte din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0, 0593 ha amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX; atribuirea dreptului de proprietate a lui Mehanicov Igor, Valuta Victoria Dotsenko Natalia cu titlu de moștenitori testamentari după decesul Pruss Mihail asupra a câte 1/8 cotă-parte ideală din lotul pomicol nr. 89 cu suprafața de 0,0593 ha amplasat în Î.P. Acvatic, în or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXXXXX, sunt neîntemeiate, dat fiind faptul că reclamantul este un reclamant necorespunzător. Or, actul contestat de reclamant nu poate fi calificat ca fiind unul neîntemeiat, în condițiile în care reclamantul nu poate rectifica, reexamina dreptul de proprietate, constituite anterior de către testator.
54. Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a conchis că, Mehanicov Igor incorect și-a îndreptat acțiunea împotriva lui Valuța Victoria și Dotsenko Natalia privind constatarea dreptului de proprietate personală, anularea certificatului de proprietate, constatarea dobândirii cu rea credință, anularea testamentului, anularea certificatului de moștenitor, rectificarea înregistrării, atribuirea în proprietate, încasarea datoriei, constatarea dreptului de proprietate în devălmășie, constatarea dreptului pe cote părți, rectificarea în registru, atribuirea dreptului de proprietate,

constatarea faptului acceptării succesiunii, stabilirea cotelor părți în proprietatea în devălmășie, atribuirea dreptului de proprietate, care, prin efectul legii, nu poate fi subiect de sine stătător în raportul obligațional de răspundere civilă.

55. În contextul celor expuse, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a considerat necesar de a respinge acțiunea înaintată de către Mehanicov Igor, ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

56. La 27 august 2023, Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana, a depus în adresa Curții Supreme de Justiție cerere de recurs împotriva deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a solicitat casarea parțială a hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, casarea deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, după cum a fost solicitat instanței de apel.
57. În motivarea recursului au fost reiterate circumstanțele invocate anterior la examinarea cauzei în prima instanță și instanța de apel.
58. A precizat că, garajul-box nr. 2136 din XXXXXXXX XXXX XXX, a constituit proprietatea personală a lui Pruss Roza, iar prima instanță în hotărârea din 12 noiembrie 2021 a aplicat corect norma materială (art. 22 din Codul familiei, art. 372 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), art. 279 din Codul de procedură civilă), constatând că în realitate, garajul-box nr. 2136 din XXXXXXXX XXXX XXX, a constituit proprietatea personală a lui Pruss Roza, drept urmare, în mod legal, a dispus anularea certificatului nr. 1040 din 05.06.2006, or, prin acesta Pruss Mihail era împroprietărit în mod ilegal.
59. La acest capitol menționează că, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău nu a reținut aceste fapte, în general nu a făcut o legătură dintre temeiurile de drept ce au stat la baza contestării și anulării certificatului nr. 1040 din 05.06.2006, a ignorat faptul că întâi de toate Mehanicov Igor a cerut să se constate că imobilul garaj-box nr. 2136 a fost proprietatea personală a mamei sale, apoi a cerut să se anuleze certificatul nr. 1040 din 05.06.2006 cu privire la dreptul de proprietate comună în devălmășie soțului supraviețuitor prin care s-a atestat că lui Pruss Mihail îi aparține ½ cotă-parte ideală din bunul imobil proprietate comună în devălmășie, garaj-box nr. 2136 din XXXXXXXX XXXX XXX.
60. Precizează că, Mehanicov Igor în calitatea sa de moștenitor legal al mamei sale, acceptând moștenirea după decesul ei (certificat de moștenitor legal nr. 1053 din 17.07.2006) a moștenit toate drepturile și obligațiile mamei sale. Aceasta înseamnă că Mehanicov Igor a moștenit și dreptul de a apăra drepturile mamei sale, inclusiv și ale sale în calitate

de moștenitor legal (art. 1432 din Codul civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019).

61. Menționează că, ilegalitatea certificatului nr. 1040 din 05.06.2006 rezultă și din conținutul său, în care se indică expres că acest imobil fusese dobândit în proprietate doar de Pruss Roza, făcându-se trimitere la decizia Preturii sec. Rîșcani, mun. Chișinău nr. 6/13 din 23.05.1995, care, la rândul său, face trimitere în mod expres la hotărîrea Judecătoriei rl. Octombrie, or. Chișinău din 17 august 1977, dosar nr. 2-1205/77.
62. Respectiv, prima instanță corect a aplicat prevederile normei materiale, anulând ca fiind ilegal certificatul nr. 1040 din 05.06.2006 cu privire la dreptul de proprietate comună în devălmășie soțului supraviețuitor, prin care a atestat în mod eronat că lui Pruss Mihail îi aparține $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din bunul imobil proprietate comună în devălmășie, garaj-box nr. 2136 din XXXXXXXX XXXX XXX. Iar, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău nu a reținut aceste fapte, în general nu a făcut o legătură dintre temeiurile de drept ce au stat la baza contestării și anulării certificatului nr. 1040 din 05.06.2006, fapt care în continuare a dus la interpretarea eronată a prevederilor legale referitor la dreptul lui Mehanicov Igor de a contesta testamentul nr. 10770 din 25.10.2010.
63. Notează că, dat fiind circumstanțele de fapt și de drept constatate de instanța de fond în hotărîrea din 12 noiembrie 2021, în mod legal s-a constatat calitatea de dobânditor de rea-credință a lui Pruss Mihail asupra a $\frac{1}{2}$ cotă parte din bunul imobil, proprietate în devălmășie care constă din garajul-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p., cu titlu de proprietate comună în devălmășie împreună cu Pruss Roza. Or, Pruss Mihail cunoștea despre faptul că acest imobil constituie proprietatea personală a lui Pruss Roza, însă a admis să fie înproprietărit în mod ilegal.
64. În aceeași ordine de idei susține că, necesitatea contestării testamentului nr. 10770 din 25.10.2010 a apărut ca fiind act subsecvent al certificatului nr. 1040 din 05.06.2006 cu privire la dreptul de proprietate comună în devălmășie soțului supraviețuitor. Or, prin emiterea ilegală a certificatului nr. 1040 din 05.06.2006 cu privire la dreptul de proprietate comună în devălmășie soțului supraviețuitor, a crescut în mod ilegal cota parte a lui Pruss Mihail în proprietatea asupra garajului-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX, iar Pruss Mihail nu putea să transmită moștenitorilor săi bunuri ce nu i-au aparținut.
65. Suplimentar, s-a invocat faptul că dreptul lui Mehanicov Igor de a contesta testamentul nr. 10770 din 25.10.2010 vine din calitatea sa de succesor legal a lui Pruss Roza, întâi de toate, dar acest drept nu-i este îngrădit nici prin calitatea sa de succesor testamentar a lui Pruss Mihail.
66. În partea pretențiilor respinse, și-a reiterat argumentele indicate în acțiune și cerere de apel.

67. Prin urmare, solicită compensarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei în ordine de recurs.
68. În drept, s-au invocat prevederile art. 429, 430, 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.
69. Pe parcurs, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de către Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat.
70. Însă, deși la 11 noiembrie 2023, Valuța Victoria a recepționat corespondența, iar la 20 noiembrie 2023 factorul poștal a constatat nereclamarea corespondenței de către Natalia Dotsenko, până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

71. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.
72. Art. XI alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative:
- „(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”
73. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede că:
- „(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”
74. Din sensul normei de drept citate *supra* rezultă că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.
75. Recursul declarat de către Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, motiv pentru care va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.
76. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului):

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

77. Art. 431 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

78. Art. 432 alin. (1) – (5) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

79. Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept:

c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs”.

80. Art. 227 alin. (1) și (2) lit. b) din Codul civil (în vigoare până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 01 martie 2019):

„(1) Actul juridic încheiat în baza unei erori considerabile poate fi declarat nul de instanța de judecată.

(2) Eroarea este considerabilă dacă la încheiere a existat o falsă reprezentare referitor la:

b) calitățile substanțiale ale obiectului actului juridic.”

81. Art. 316 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 01 martie 2019):

„(1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.

(2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.”

82. Art. 320 alin. (2) din Codul civil (în vigoare până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 01 martie 2019):

„(2) Dreptul de proprietate se poate dobîndi, în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum și prin hotărîre judecătorească atunci cînd aceasta este translativă de proprietate.”

83. Art. 321 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 01 martie 2019):

„(1) Dreptul de proprietate este transmis dobînditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.”

84. Art. 372 alin. (1) din Codul civil (în vigoare până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 01 martie 2019):

„(1) Bunurile care au aparținut soților înainte de încheierea căsătoriei, precum și cele dobîndite de ei în timpul căsătoriei în baza unui contract de donație, prin moștenire sau în alt mod cu titlu gratuit, sînt proprietatea exclusivă a soțului căruia i-a aparținut sau care le-a dobîndit.”

85. Art. 23 alin. (1) din Codul căsătoriei și familiei din 26 decembrie 1969:

„Bunurile, care aparțineau soților înainte de încheierea căsătoriei, precum și cele dobîndite de ei în timpul căsătoriei prin donație sau moștenire, sînt proprietate a fiecăruia dintre ei.”

86. Art. 504 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 01 martie 2019):

„(1) Cînd vreo înscriere din registrul bunurilor imobile nu corespunde situației juridice reale, se poate cere rectificarea înscrierii.

(2) Prin rectificare se înțelege radierea, corectarea sau menționarea oricărei operațiuni susceptibile de a face obiectul unei înscrieri în registru.”

87. Art. 1469 alin. (1) și (4) din Codul civil (în vigoare la data survenirii decesului lui Pruss Mihail):

„(1) Testamentul este nul dacă sînt prezente condițiile de nulitate a actelor juridice.

(4) Testamentul este declarat nul de către instanța de judecată.”

88. Art. 1499 alin. (1) lit. a) din Codul civil (în vigoare la data survenirii decesului dnei Pruss Roza):

„(1) Moștenirea legală, adică trecerea patrimoniului defunctului către persoanele menționate în lege, se aplică în cazul în care:

a) cel ce a lăsat moștenirea nu a lăsat nici un testament.”

89. Art. 1500 alin. (1) lit. a) din Codul civil (în vigoare la data survenirii decesului dnei Pruss Roza):

„(1) În cazul succesiunii legale, moștenitori cu drept de cotă egală sînt:

a) de clasa I – descendenții (fiii și fiicele celui ce a lăsat moștenirea, la fel și cei născuți vii după decesul lui, precum și cei înfiați), soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați (părinții, înfietorii) celui ce a lăsat moștenirea.”

90. Art. 1516 alin. (2) – (4) din Codul civil (în vigoare la data survenirii deceselor):

„(2) Succesiunea este acceptată de succesor indiferent de faptul dacă este testamentar sau succesor legal.

(3) Succesiunea se consideră acceptată cînd moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral.

(4) Dacă succesorul a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și din ce ar consta.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

91. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de către Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana, a fost înaintat în termen. Or, decizia integrală din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, i-a fost comunicată avocatului Bînzari Liliana la 11 iulie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 27 august 2023, adică în interiorul termenului de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

92. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, concluziile instanței de apel expuse în decizie sunt neîntemeiate, rezultate din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și interpretarea eronată a normelor de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită

a cauzei și constituie temei de casare a deciziei pronunțate cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară respectivă nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

93. Pentru a ajunge la această concluzie, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a reținut următoarele circumstanțe.
94. La 14 iulie 1966, între Mehanicov Anatolii, născut la 20 august 1921 și Vaisman (Mehanicov) Roza, născută la 28 ianuarie 1945 a fost înregistrată căsătoria, fapt confirmat prin Extrasul de pe actul de căsătorie seria EC-I 142741 (vol. I, f. d. 8).
95. În urma căsătoriei încheiate între Mehanicov Anatolii și Mehanicova Roza, la 04 februarie 1967 s-a născut fiul acestora, Mehanicov Igor, fapt confirmat prin Certificatul de naștere seria NA-VI 0827736 (vol. I, f. d. 7).
96. Ulterior, de către Mehanicova Roza, fiica lui Anatolie, a fost înaintată în instanța de judecată o cerere împotriva lui Mehanicov Anatolie, fiul lui Martin, cu privire la desfacerea căsătoriei, partajul averii și încasarea pensiei alimentare.
97. Astfel, prin hotărârea Judecătoriei populare din raionul Octombrie din 17 august 1977, au fost împărțite bunurile dobândite de către soți în timpul vieții în comun, astfel s-a repartizat dnei Mehanicova Roza, fiica lui Anatolie, următoarele bunuri: odaie locativă în valoare de 1 200 ruble, bucătărie – 130 ruble; televizorul „Rubin” – 360 ruble; cuier – 35 ruble; covor de perete – 50 ruble; covor – 60 ruble; covor – 80 ruble; covor îngust – 35 ruble; dormitor „Zina” – 610 ruble; garaj în valoare de 1 250 ruble, total în sumă de 3 810 ruble (vol. I, f. d. 9, verso).
98. Totodată, la 23 septembrie 1977, căsătoria încheiată între Mehanicov Anatolii și Mehanicova Roza a fost desfăcută, fapt confirmat prin Extrasul de pe actul de divorț seria ED-I 010736 (vol. I, f. d. 8).
99. În urma desfacerii căsătoriei, fiul comun a lui Mehanivoc Anatolii și Mehanicova Roza, Mehanicov Igor a rămas să locuiască cu mama.
100. La 14 februarie 1978, Mehanicova (Pruss) Roza s-a recăsătorit cu Pruss Mihail, fapt confirmat prin Extrasul de pe actul de căsătorie seria EC-I 142678 (vol. I, f. d. 11).
101. La momentul căsătoriei, Pruss Mihail avea două fiice, Dotsenko Natalia, născută la 04 mai 1960 și Valuța Victoria, născută la 09 mai 1966.
102. În urma cererii înaintate de Pruss Roza, prin decizia nr. 6/13 din 23 mai 1995, s-a decis de a accepta dreptul de proprietate asupra garajului capital de Pruss Roza Anatol, garaj nr. 2136 (3,55 x 5,24) m., cu subsol, construit pe XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, posesor a automobilului VAZ-21013, pașaport tehnic AA nr. 411926 (vol. I, f. d. 12).
103. Totodată, în textul deciziei nominalizate este indicat faptul că, garajul capital nr. 2136, construit în ograda casei din XXXXXXXXXX, a fost

apreciat în proprietatea d-nei Pruss Roza de către Judecătoria populară din raionul Octombrie la 17 august 1977.

104. La 05 noiembrie 1966, lui Pruss Mihail prin decizia Primăriei or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău nr. 05/01 din 20 decembrie 1995, i-a fost eliberat Titlul de autentificare a dreptului asupra pământului cu o suprafață totală de 0,0611 ha în hotarele indicate în plan, cu scopul agricol, trecut în Registrul cadastral al deținătorului de terenuri la nr. 53 din 25 aprilie 1996 (vol. I, f. d. 93).
105. Conform ștampilei aplicate pe foia de titlu a prezentului Titlu, acesta a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la 26 august 2010.
106. Astfel, potrivit Extrasului din Registrul bunurilor imobile 3158101985, Pruss Mihail este proprietar la 1.0 cotă-parte a terenului nr. cadastral XXXXXXXX, situat în mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, extravilan, ÎP „Acvatic”, lot. 91, loc pomicol, cu suprafața de 0,0611 ha, drept înregistrat în baza Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 006162 din 05 noiembrie 1996 (vol. I, f. d. 95).
107. În același Extras, la rubrica „Estimarea bunului imobil în scopul impozitării” este indicată căsuța sezonieră cu nr. cadastral XXXXXXXX.01, din mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, extravilan, anul construcției 1988, suprafața totală de 160 m.p., cu 2 nivele.
108. Iar, conform Extrasului din Registrul bunurilor imobile 3158101986, Pruss Roza și Pruss Mihail sunt proprietari la 1/2 cotă-parte la terenul cu nr. cadastral XXXXXXXX, situat în mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, extravilan, ÎP „Acvatic”, lot. 89 trecut din 3158100524, loc pomicol, cu suprafața de 0,0593 ha, drept înregistrat în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. 3140 din 25 august 2004, precum și Valuța Vitalie și Valuța Victoria sunt proprietari la o 1/2 cotă-parte la terenul cu nr. cadastral XXXXXXXX, situat în mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, extravilan, ÎP „Acvatic”, lot. 89 trecut din 3158100524, loc pomicol, cu suprafața de 0,0593 ha, drept înregistrat în baza aceluiași Contract de vânzare-cumpărare (vol. I, f. d. 97).
109. La 14 septembrie 2005, Pruss Roza a decedat, fapt confirmat prin Certificatul de deces seria DC-IV 0410226 (vol. I, f. d. 13).
110. În urma decesului Rozei Pruss, de către notarul Ceban Galina a fost deschis dosarul succesoral, fiind eliberate două certificate de succesori legal, unul în privința soțului Pruss Mihail și unul în privința fiului Mehanicov Igor.
111. Certificatul de succesori legal din 05 iunie 2006, pe numele succesoriului soț – Pruss Mihail, a fost eliberat pentru bunurile succesoriale: 1/2 cotă-parte din garajul-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXX, cu suprafața totală de 18,60 m.p., ce a aparținut defunctei Pruss Roza, decedată la 14 septembrie 2005, în baza deciziei Preturii sectorului Râșcani, mun. Chișinău nr. 6/13 din 23 mai 1995, înregistrată după Pruss Roza la BTI, or. Chișinău la 08 august 1995, cu nr. 69, prețuit cu 3 266,50

lei, conform Certificatului nr. 84/06 din 20 februarie 2006, eliberat de OCT, mun. Chișinău (vol. I, f. d. 16).

112. Iar, certificatul de succesor legal din aceeași dată, pe numele succesorului soț – Pruss Mihail, a fost eliberat pentru bunurile succesorale: 1/2 cotă-parte din apartamentul XXX, situat în XXXXXXXX XXXX XXX, constituit din una odaie, cu suprafața totală de 41,90 m.p., inclusiv suprafața locativă 18,30 m.p., ce a aparținut defunctei – Pruss Roza, decedată la 14 septembrie 2005, în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. 537 din 08 februarie 2000 (vol. I, f. d. 44).
113. La aceeași dată, lui Pruss Mihail i-a mai fost eliberat un Certificat cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie, eliberat soțului supraviețuitor, Pruss Mihail, prin care s-a atestat dreptul lui Pruss Mihail asupra la 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul XXX, situat în XXXXXXXX XXXX XXX, constituit din una odaie, cu suprafața totală de 41,90 m.p., inclusiv suprafața locativă 18,30 m.p., ce a aparținut defunctei – Pruss Roza, decedată la 14 septembrie 2005, în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. 537 din 08 februarie 2000 (vol. I, f. d. 43).
114. Conform celui de-al doilea Certificat de succesor legal din 17 iunie 2006, pe numele succesorului fiu – Mehanicov Igor, bunurile succesorale: 1/2 cotă-parte din garajul-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXX, cu suprafața totală de 18,60 m.p., ce a aparținut defunctei Pruss Roza, decedată la 14 septembrie 2005, în baza Deciziei Preturii sectorului Râșcani, mun. Chișinău nr. 6/13 din 23 mai 1995, înregistrată după Pruss Roza la BTI, or. Chișinău la 08 august 1995, cu nr. 69, prețuit cu 3 266,50 lei, conform Certificatului nr. 84/06 din 20 februarie 2006, eliberat de OCT, mun. Chișinău (vol. I, f. d. 17).
115. La 29 octombrie 2016, potrivit Certificatului de deces, a decedat Pruss Mihail (vol. I, f. d. 21).
116. Până la deces, la 25 octombrie 2010, Pruss Mihail a întocmit un testament, autentificat notarial de către notarul Ceban Galina (vol. I, f. d. 20).
117. Potrivit acestui testament, Pruss Mihail, fiind în deplinătatea minții și memoria sa, conștient și nesilit de nimeni, în scopul preîntâmpinării unor neînțelegeri ce s-ar ivi după încetarea sa din viață, a hotărât ca apartamentul XXX, situat în XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX și garajul-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXX, să fie testat: 1/16 cotă-parte lui Mehanicov Igor, născut la 04 februarie 1967; 5/16 cote-părți, fiicei Valuța Victoria, născută la 09 mai 1966 și 6/16 cote-părți, fiicei Dotsenko Natalia, născută la 4 mai 1960.
118. La fel, a testat câte 1/3 cotă-parte ideală din imobilele cu nr. cadastrale 3158101986 și 3158101985, situate în ÎP „Acvatic”, mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, extravilan, fiicelor Dotsenko Natalia, născută la 04 mai 1960, Valuța Victoria, născută la 09 mai 1966 și lui Mehanicov Igor, născut la 04 februarie 1967.

119. În urma decesului lui Pruss Mihail, de către notarul Ceban Galina a fost deschis dosarul succesoral, fiind eliberate certificatele de succesor testamentar, în privința lui Mehanicov Igor și în privința fiicelor defunctului Valuța Victoria și Dotsenko Natalia (vol. I, f. d. 24, 25).
120. La 17 noiembrie 2017, de către notarul Ceban Galina a fost eliberat Certificatul de moștenitor legal, prin care i-a fost atribuit a câte 1/2 cotă-parte fiicei Dotsenko Natalia, născută la 04 mai 1960, și fiicei Valuța Victoria, născută la 09 mai 1966, din autoturismul de model Skoda Fabia, anul fabricării – 2004, n/î XXX XX (vol. I, f. d. 47).
121. La aceeași dată, către notarul Ceban Galina a fost eliberat și un alt Certificat de moștenitor legal, prin care i-a fost atribuit a câte 1/2 cotă-parte fiicei Dotsenko Natalia, născută la 04 mai 1960, și fiicei Valuța Victoria, născută la 09 mai 1966, din depunerile bănești, cu procentele, compensațiile și indexațiile cuvenite, ce se păstrează la BC „MOLDINDCONBANK” SA (...) (vol. I, f. d. 49).
122. La 21 noiembrie 2017, de către notarul Ceban Galina a fost eliberat Certificatul de moștenitor legal prin care i-a fost atribuit câte 1/2 cotă-parte fiicei Dotsenko Natalia, născută la 04 mai 1960, și fiicei Valuța Victoria, născută la 09 mai 1966, din depunerile bănești, cu procentele, compensațiile și indexațiile cuvenite ce se păstrează la BC „EXIMBANK – Gruppo Veneto Banca” SA (...) (vol. I, f. d. 48).
123. Potrivit Certificatului de moștenitor testamentar din 07 iunie 2019, moștenitorului a bunurilor succesore indicate în testament de Pruss Mihail, cet. Mehanicov Igor averea lăsată acestuia consta din 1/16 cotă-parte din 3/4 cotă-parte din unitatea în condominiu/încăpere izolată (cu destinație nelocativă) – garaj-box nr. 2136, cu nr. cadastral 0100414196012136, cu suprafața totală de 18,6 m.p., situat în XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXX, ce aparține lui Pruss Mihail în baza Certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie, eliberată soțului supraviețuitor nr. 1040 din 5 iunie 2006 și Certificatului de succesor legal nr. 1041 din 5 iunie 2006, eliberat de notarul Ceban Galina (...). Totodată, fiind menționat că la 11/16 cotă-parte certificatul de moștenitor testamentar va fi eliberat ulterior (vol. I, f. d. 24).
124. Potrivit Certificatului de moștenitor testamentar din 25 iunie 2019, moștenitorii a bunurilor succesore indicați în testamentul lui Pruss Mihail, fiicei Dotsenko Natalia i-a fost atribuit 6/16 cotă-parte și fiicei Valuța Victoria i-a fost atribuit 5/16 cotă-parte din 3/4 cotă-parte a unității în condominiu/încăpere izolată (cu destinație nelocativă) – garaj-box nr. 2136, cu nr. cadastral 0100414196012136, cu suprafața totală de 18,6 m.p., situat în XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXX, ce aparține lui Pruss Mihail în baza Certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie, eliberată soțului supraviețuitor nr. 1040 din 5 iunie 2006 și Certificatului de succesor legal nr. 1041 din 05 iunie 2006, eliberat de notarul Ceban

Galina (...). Totodată, fiind menționat că la 1/16 cotă-parte certificatul de moștenitor testamentar a fost eliberat anterior (vol. I, f. d. 25).

125. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel nu a examinat și nu a oferit o apreciere argumentelor și înscrisurilor administrate în cauză, din care rezultă că bunul imobil litigios – garaj-box nr. 2136 din XXXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p., nr. cadastral XXXXXXXXXXXXX – a fost atribuit doamnei Pruss Roza prin hotărârea Judecătoriei populare a raionului Octombrie din 17 august 1977, împrejurare pe care prima instanță a avut-o în vedere la soluționarea litigiului.
126. Totodată, prima instanță a reținut că, deși dreptul de proprietate asupra garajului a fost înregistrat în baza deciziei Preturii nr. 6/13 din 23 mai 1995, temeiul juridic al dobândirii acestui drept îl constituia hotărârea Judecătoriei populare a raionului Octombrie din 17 august 1977, prin care bunul fusese atribuit doamnei Pruss Roza. Cu toate acestea, instanța de apel nu a analizat aceste constatări și nu a indicat motivele de fapt și de drept pentru care le înlătură.
127. În aceste circumstanțe, decizia instanței de apel nu conține o motivare suficientă care să justifice casarea soluției primei instanțe în partea constatării că încăperea nelocativă – garaj-box nr. 2136 din XXXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p., nr. cadastral XXXXXXXXXXXXX – a constituit proprietatea personală a doamnei Pruss Roza, decedată la 14 septembrie 2005, și, implicit, respingerea pretențiilor subsecvente întemeiate pe această constatare.
128. Or, în condițiile în care prima instanță a reținut că garajul-box a constituit proprietatea personală a dnei Pruss Roza și, în baza acestor constatări, a dispus anularea certificatului nr. 1040 din 05 iunie 2006 privind dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie eliberat soțului supraviețuitor, instanța de apel avea obligația să examineze aceste constatări și să indice motivele de fapt și de drept pentru care le înlătură. Iar, decizia recurată nu cuprinde o asemenea analiză, limitându-se la concluzii generale, fără a combate argumentele care au fundamentat soluția primei instanțe.
129. În aceeași ordine de idei, Completul de judecată reține că prima instanță a constatat că Pruss Mihail cunoștea împrejurările în care a fost dobândit dreptul de proprietate asupra garajului-box, inclusiv faptul că acesta fusese dobândit de Pruss Roza anterior încheierii căsătoriei dintre ei.
130. În baza acestor circumstanțe, prima instanță a apreciat că, ulterior decesului acesteia, Pruss Mihail a solicitat notarului eliberarea certificatului privind dreptul de proprietate asupra cotei-părți din bunul pretins comun și, ulterior, a certificatului de moștenitor, calificând conduita acestuia drept una de rea-credință la dobândirea cotei de 1/2 din imobilul litigios.

131. Cu toate acestea, instanța de apel nu a examinat aceste constatări și nu a indicat motivele pentru care le consideră eronate sau lipsite de suport probator.
132. Astfel, în urma perfectării drepturilor succesoriale și a înregistrării acestora în Registrul bunurilor imobile, pe numele lui Pruss Mihail a fost înscrisă o cotă de 1/2 din dreptul de proprietate asupra garajului-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX, în temeiul Certificatului de determinare a cotei-părți nr. 1038 din 05 iunie 2006, precum și o cotă de 1/4 din același bun, în temeiul Certificatului de moștenitor nr. 1039 din 05 iunie 2006, în timp ce lui Mehanicov Igor i-a fost atribuită o cotă de 1/4 din același imobil în baza Certificatului de moștenitor nr. 1052 din 17 iulie 2006.
133. În aceste condiții, instanța de apel urma să examineze consecințele juridice ale constatării privind caracterul personal al dreptului de proprietate asupra garajului-box nr. 2136, or, în cazul în care acest bun aparținea patrimoniului personal al dnei Pruss Roza, acesta urma să fie inclus în masa succesorală după decesul acesteia și transmis moștenitorilor în cote egale, respectiv câte 1/2 cotă-parte lui Pruss Mihail și Mehanicov Igor. Iar, asemenea aspecte nu au fost analizate în decizia recurată.
134. În consecință, instanța de apel urma să examineze și consecințele juridice ce decurg din eventuala constatare a caracterului personal al dreptului de proprietate asupra garajului-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX, asupra valabilității actelor succesoriale subsecvente.
135. Or, prima instanță a reținut că, în asemenea circumstanțe, sunt întemeiate pretențiile lui Mehanicov Igor privind anularea testamentului nr. 10770 din 25 octombrie 2010 în partea în care Pruss Mihail a dispus testamentar asupra cotelor de 5/16 și 6/16 din bunul imobil menționat în favoarea Victoriei Valuța și Nataliei Dotsenko, precum și anularea certificatului de moștenitor testamentar nr. 3271 din 25 iunie 2019 în partea în care a fost atestat dreptul de proprietate al Victoriei Valuța asupra cotei de 6/16 și al Nataliei Dotsenko asupra cotei de 5/16 din garajul-box nr. 2136, cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX.
136. Cu toate acestea, instanța de apel nu a analizat aceste aspecte și nu a indicat motivele pentru care a înlăturat concluziile primei instanțe referitoare la efectele juridice ale actelor succesoriale contestate.
137. În această parte, instanța de apel urma să examineze argumentele reclamantului Mehanicov Igor privind existența motivelor de nulitate a testamentului nr. 10770 din 25 octombrie 2010.

138. Or, prima instanță a reținut că eroarea admisă la întocmirea testamentului, în partea testării cotelor de 5/16 și 6/16 din garajul-box nr. 2136, situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX, reprezintă o eroare asupra substanței obiectului actului juridic (*error in substantiam*), deoarece se referă la însăși existența și întinderea dreptului transmis.
139. În acest sens, prima instanță a constatat că Pruss Mihail nu putea dispune testamentar asupra unui bun în proporția indicată în testament, în condițiile în care dreptul de proprietate asupra cotei respective nu făcea parte din patrimoniul acestuia.
140. Totodată, instanța de apel nu a analizat aceste argumente și nu a indicat motivele pentru care a înlăturat concluziile primei instanțe referitoare la nulitatea testamentului în partea contestată.
141. În aceeași ordine de idei, instanța de apel urma să examineze și consecințele juridice asupra certificatului de moștenitor testamentar nr. 3271 din 25 iunie 2019.
142. Or, prima instanță a reținut că acest certificat urma a fi anulat în partea în care a fost atestat dreptul de proprietate al dnei Valuța Victoria asupra cotei de 6/16 și al dnei Dotsenko Natalia asupra cotei de 5/16 din garajul-box nr. 2136, cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 18,60 m.p., situat în XXXXXXXX XXXX XXXXXXXX.
143. Această concluzie a fost fundamentată pe faptul că respectivele cote-părți nu făceau parte din patrimoniul succesoral al lui Pruss Mihail, întrucât acesta nu deținea un drept de proprietate asupra lor.
144. Cu toate acestea, instanța de apel nu a analizat aceste considerente și nu a indicat motivele pentru care le-a înlăturat.
145. În consecință, instanța de apel urma să examineze și pretenția privind rectificarea înregistrărilor din Registrul bunurilor imobile, ca o consecință a eventualei înlăturări a efectelor actelor succesorale contestate, precum și pretenția privind atribuirea cotelor succesorale în proprietate prin succesiune testamentară după decesul lui Pruss Mihail.
146. Completul de judecată evidențiază că, contestarea testamentului nu reprezenta obiectul principal al litigiului și nici nu era fundamentată pe simplul fapt că reclamantului i-a fost atribuită o cotă succesorală redusă, ci era justificată de pretinsa ilegalitate a actului juridic anterior, prin care s-a modificat întinderea patrimoniului aparținând testatorului și care, potrivit susținerilor reclamantului, a constituit temeiul includerii în masa succesorală a unui bun ce nu aparținea acestuia.
147. În aceste condiții, instanța de apel era obligată să examineze dacă certificatul nr. 1040 din 05 iunie 2006 a fost emis cu respectarea dispozițiilor legale, dacă bunul litigios avea caracter de proprietate personală sau comună și, numai ulterior, să stabilească consecințele

juridice ale acestor constatări asupra valabilității testamentului și a actelor succesoriale subsecvente.

148. Or, din considerentele deciziei atacate nu rezultă că instanța de apel ar fi procedat la o asemenea analiză.
149. Dimpotrivă, aceasta a omis să examineze argumentele care au constituit fundamentul soluției primei instanțe privind anularea certificatului nr. 1040 din 05 iunie 2006 și nu a indicat din ce considerente constatarea caracterului personal al dreptului de proprietate asupra garajului-box ar fi eronată ori de ce normele materiale aplicate de prima instanță nu ar fi incidente raportului juridic dedus judecății.
150. Simpla afirmație potrivit căreia reclamantul nu poate contesta testamentul deoarece este beneficiar al acestuia pentru o cotă de 1/16 nu constituie un răspuns juridic la argumentele invocate și nu explică de ce acesta nu ar putea solicita înlăturarea efectelor unui act juridic anterior pretins ilegal, care ar fi determinat în mod direct întinderea patrimoniului succesoral.
151. Totodată, concluziile instanței de apel referitoare la caracterul indivizibil al masei succesoriale, la inexistența personalității juridice a comunității de comoștenitori și la imposibilitatea atribuirii unor drepturi individuale unui moștenitor reprezintă expuneri teoretice ale instituției dreptului succesoral, fără ca acestea să fie raportate la obiectul concret al litigiului și la pretențiile formulate de reclamant.
152. Or, instanța de apel nu a explicat în ce mod aceste considerații conduc la imposibilitatea examinării legalității certificatului de proprietate contestat, a certificatului de moștenitor sau a testamentului și nici nu a demonstrat existența unei legături logice între principiile generale invocate și soluția adoptată.
153. În aceeași ordine de idei, concluzia instanței de apel potrivit căreia reclamantul ar constitui un „reclamant necorespunzător” este lipsită de o motivare juridică efectivă.
154. Instanța de apel nu a identificat norma de drept material sau procesual din care ar rezulta lipsa calității procesuale active a reclamantului și nici nu a explicat în ce constă pretinsa inadmisibilitate a exercitării acțiunii de către succesorul legal al unei persoane ale cărei drepturi patrimoniale se pretind încălcate prin emiterea unui act juridic.
155. Dimpotrivă, din argumentele dezvoltate în acțiune și reiterate în recurs rezultă că reclamantul și-a justificat interesul procesual prin succesiunea legală deschisă după decesul dnei Pruss Roza, susținând că a dobândit drepturile patrimoniale și mijloacele juridice necesare pentru apărarea patrimoniului succesoral al acesteia.

156. Instanța de apel nu a examinat aceste argumente și nu a prezentat motivele pentru care le consideră neîntemeiate, limitându-se la afirmații cu caracter general care nu răspund criticilor formulate și nu permit verificarea legalității soluției adoptate în calea de atac.
157. În partea pretențiilor respinse de instanța de fond, care au fost contestate prin apel și au constituit obiect al examinării instanței de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că soluția instanței de apel nu cuprinde o analiză efectivă a argumentelor invocate de participanții la proces și a circumstanțelor relevante pentru soluționarea acestora.
158. La caz, instanța de apel, limitându-se la concluzii generale privind netemeinicia acțiunii, nu a indicat motivele de fapt și de drept pentru care a respins circumstanțele invocate în susținerea acțiunii și nu a oferit un răspuns argumentelor esențiale formulate de apelant.
159. În consecință, motivarea deciziei recurate nu permite identificarea raționamentului juridic care a stat la baza soluției adoptate în partea respectivă.
160. Completul de judecată atestă că, raționamentele expuse de instanța de apel nu pot fi considerate suficiente pentru a fundamenta soluția de respingere integrală a acțiunii (în partea în care au constituit obiect al examinării instanței de apel), acestea fiind formulate într-o manieră generală și abstractă, fără o examinare efectivă a pretențiilor deduse judecării, a circumstanțelor de fapt relevante și a argumentelor invocate de părți.
161. Din conținutul cererii de chemare în judecată rezultă că pretențiile reclamantului nu au fost întemeiate exclusiv pe calitatea sa de moștenitor testamentar al lui Pruss Mihail, dar și pe calitatea sa de succesor legal al dnei Pruss Roza.
162. Completul de judecată notează că, Mehanicov Igor are calitate procesuală activă, în contradictoriu cu Victoria Valuța și Natalia Dotsenko, iar alte persoane cu o asemenea calitate nu se atestă.
163. Respectiv, cercul participanților la proces este corespunzător raporturilor juridice ce formează obiectul acțiunii.
164. În continuare, Completul de judecată atestă că, este eronată constatarea instanțelor ierarhic inferioare cu privire la faptul că, Mehanicov Igor nu ar fi acceptat o parte din moștenire, or conform art. 1516 alin. (4) din Codul civil, dacă succesorul a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și din ce ar consta.

165. La caz, din actele dosarului expres rezultă că, Mehanicov Igor a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu atât după decesul dnei Pruss Roza, cât și după decesul lui Pruss Mihail.
166. Corespunzător, pretențiile din acțiune nu pot fi respinse pe acest temei.
167. În ceea ce privește pretențiile reclamantului referitoare la loturile pomicole nr. 91 și nr. 89, fiind solicitat constatarea regimului juridic al bunurilor, stabilirea cotelor-părți ideale, rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile și atribuirea drepturilor de proprietate asupra cotelor succesoriale rezultate după decesul lui Pruss Roza și Pruss Mihail, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel nu a examinat în mod efectiv circumstanțele de fapt relevante, normele de drept aplicabile și probele administrate în susținerea acestora.
168. Soluția instanței de apel cu privire la aceste pretenții s-a limitat la concluzii generale privind lipsa temeiniciei acțiunii, fără a fi analizate împrejurările ce țin de dobândirea drepturilor asupra loturilor pomicole nr. 91 și nr. 89, întinderea drepturilor succesoriale pretinse de reclamant, precum și efectele juridice ale înscrierilor existente în Registrul bunurilor imobile.
169. Instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de părți în coroborare cu circumstanțele invocate și nu a indicat motivele pentru care argumentele reclamantului referitoare la caracterul proprietății asupra bunurilor respective, stabilirea cotelor-părți și atribuirea drepturilor succesoriale nu pot fi reținute.
170. În aceste condiții, instanța de apel, la rejudecarea cauzei, urmează să examineze în mod efectiv aceste pretenții, prin prisma circumstanțelor de fapt stabilite, a cadrului normativ aplicabil și a probelor administrate, urmând să se expună motivat asupra temeiniciei acestora.
171. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel nu cuprinde o motivare suficientă asupra aspectelor esențiale ale litigiului și nu relevă parcursul logic și juridic care a determinat schimbarea soluției pronunțate de prima instanță, ceea ce echivalează cu o examinare incompletă a cauzei și împiedică exercitarea controlului de legalitate în recurs.
172. În asemenea circumstanțe, concluziile instanței de apel nu pot fi considerate rezultatul unei aprecieri complete și obiective a probelor administrate și a argumentelor invocate de participanții la proces, fiind formulate într-o manieră arbitrară, fără analiza raportului dintre situația de fapt reținută și normele de drept material aplicabile.
173. Respectiv, Completul concluzionează că eroarea judiciară constatată nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

174. În consecință, recursul urmează a fi admis, casată integral decizia din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar cauza transmisă spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

175. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Mehanicov Igor, reprezentat de avocatul Bînzari Liliana.

Casează integral decizia din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău și transmite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Elena Croitor

Ion Munteanu